

Anti-pestprotocol Basisschool De Violier.

Inhoud

1. Plagen/Pesten
2. Doel anti-pestprotocol
3. Preventief Pestbeleid
4. Signaleren
5. Het aanpakken van pestgedrag
6. Stappenplan
7. Evaluatie

1. Plagen/Pesten

Pesten is een probleem dat in alle geledingen van de maatschappij voorkomt. Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus willen aanpakken.

Een definitie van pesten op school luidt als volgt: ***“Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen.”***

Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten echter gebeurt systematisch: een aantal keren per week, een keer per week of regelmatig.

Er zijn enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen:
- leerlingen (gepeste kinderen, kinderen die pesten en de zwijgende groep leerlingen die niets doet), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk een standpunt innemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan zal er overlegd worden over een andere aanpak, eventueel met hulp van externe instanties.

- In schooljaar 2013-2014 introduceren wij een vertrouwenspersoon bij de kinderen. De reguliere weg in onze school loopt via de groepsleerkracht naar de intern begeleider en/of de directie. Daarbij kan er extra hulp gevraagd worden aan schoolmaatschappelijk werk, schoolarts of andere deskundigen. Een andere weg kan zijn via de vertrouwenspersoon (Juffrouw Sabrina en Marlies). Deze heeft als taak om vooral goed naar het kind te luisteren en indien nodig te bemiddelen en/of door te sturen. De vertrouwenspersoon brengt het kind in contact met ouders, leerkracht of ZC. De vertrouwenspersoon helpt het kind de weg te vinden hoe problemen op te lossen.

2. Doel anti-pestprotocol

Dit anti-pestprotocol heeft als doel om alle kinderen zich bij ons op school veilig te laten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan.

We doen dat door regels en afspraken zichtbaar te maken voor kinderen en volwassenen wanneer er zich ongewenste situaties voordoen, zij elkaar kunnen aanspreken op deze regels en afspraken.

Een anti-pestprotocol alleen, is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

Dit protocol is een middel om de volgende doelstellingen te bereiken:

- Het voorkomen van pestgedrag (preventief).
- Het tijdig signaleren en onderkennen van pestgedrag.
- Het aanpakken en bespreekbaar maken van pestgedrag.
- De samenwerking tussen ouders en school om pestgedrag te voorkomen en om te buigen.

Met dit anti-pestprotocol verwachten wij als leerkrachten van onze school, samen met de leerlingen en ouders een positieve en effectieve bijdrage te kunnen leveren aan het voorkomen en bestrijden van pestgedrag.

3. Preventief anti-pestbeleid

Het klimaat van de school

Basisschool de Violier vindt een goed pedagogisch klimaat zeer belangrijk. Wij vinden het belangrijk dat iedereen met plezier naar school komt, waar welbevinden en veiligheid centraal staan. Dit kan alleen werken als we kunnen werken in een organisatie met een open, warm en eerlijk pedagogisch klimaat waarbinnen iedereen in een sfeer van samenwerking zich geborgen en geaccepteerd voelt en waarbij gebruik wordt gemaakt van ieders specifieke kwaliteiten en mogelijkheden.

Kinderen en hun sociale talenten.

In alle groepen wordt voor de sociaal-emotionele ontwikkeling de methode “ Kinderen en hun sociale talenten” gebruikt. Elke groep heeft lessen van ½ uur per week. Er wordt gewerkt aan een aantal sociaal-emotionele competenties: ervaringen delen, aardig doen, samen spelen en werken, een taak uitvoeren, jezelf presenteren, een keuze maken, opkomen voor jezelf, omgaan met ruzie. Het voorkomen van pesten is een belangrijk onderdeel binnen onze methode.

Godsdienstmethode

Elke groep besteedt een half uur per week aan een onderwerp uit ‘Trefwoord’ en/of Sam Sam (godsdienst / levensbeschouwing voor het basisonderwijs). Hierbij worden kinderen geconfronteerd met zichzelf, met de andere mensen, met de maatschappij, met sociale verbanden en met moralen. Dat draagt bij aan de bewustwording van kinderen in het omgaan met elkaar.

Klassenregels en Pestcontract

In de groepen 1 t/m 8 stellen de groepsleerkracht(en) en leerlingen aan het begin van het schooljaar gezamenlijk de klassenregels en een pestcontract op.

(Zie hiervoor de klassenregels in de map team.)

Dit wordt door iedereen ondertekend en opgehangen in de klas.

Hierbij hebben medeleerlingen de verantwoordelijkheid een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Het inschakelen van de leerkracht wordt niet opgevat als klikken.

Kleuterobservatiemethode: Kijk!

Kijk! is een praktisch ontwikkelings volgsysteem om de ontwikkeling van de kleuters te observeren en te registreren. Kijk! Brengt de totale ontwikkeling van de kleuter in kaart. Door ook steeds te kijken naar de basiskenmerken, de betrokkenheid bij de activiteiten en de eventuele aanwezigheid van risicofactoren ontstaat een compleet beeld van de ontwikkeling.

De Kijk! registratielijsten worden 2x per jaar ingevuld en besproken met de ouders.

SCOL

De leerlingen worden vanaf groep 3 gevolgd in hun sociaal-emotionele ontwikkeling middels dit instrument. SCOL bestaat uit:

- Een digitale leerkrachtlijst:
De leerkracht vult twee keer per jaar voor alle leerlingen van groep 3 t/m 8 een lijst met vragen in. Daar komt een bepaalde score uit voor de verschillende aandachtsgebieden. De leerkracht en zorgcoördinator bespreken de leerlingen die hierbij uitvallen. Waar nodig wordt actie ondernomen.
- Een digitale leerlinglijst:
Vanaf groep 6 vult iedere leerling een vragenlijst in.

De categorieën die aanbod komen zijn:

- Ervaringen delen
- Een keuze maken
- Aardig doen

- Jezelf presenteren
- Een taak uitvoeren
- Opkomen voor jezelf
- Samen spelen en werken
- Omgaan met ruzie

Deze onderwerpen komen ook terug in de methode “Kinderen en hun sociale talenten”.

Voor leerlingen van groep 1 en 2, die opvallen in de Kijk! , wordt ook de SCOL ingevuld.

Surveilleren

Voor school en tijdens de pauzes surveilleren leerkrachten op de speelplaats. Zij zien er op toe dat kinderen tijdens hun spel de gedragsregels en afspraken naleven. In situaties waarin dit niet gebeurt, worden kinderen aangesproken op hun gedrag en kan dit consequenties hebben. Leerkrachten signaleren opvallend gedrag en mailen dit naar de collega's.

De leerkracht gaat samen met zijn groep naar binnen en naar buiten.

Inrichting speelplaats

De speelplaats is verdeeld in een onderbouw en een bovenbouw gedeelte. Elke bouw heeft een kist met materialen. Hiermee willen we het vrije spel en het samen spelen stimuleren.

4. Signaleren

Vaak kunnen door middel van een goede observatie al bepaalde signalen van pestgedrag worden opgevangen. Door het goed observeren van kinderen in de verschillende onderwijsleersituaties en spelsituaties kunnen pestsituaties al in een vroeg stadium worden gesignaleerd en kan op gepaste wijze worden ingegrepen. Dergelijke signalen kunnen ook voor ouders een indicatie zijn.

Signalen bij de gepeste

- Het kind heeft blauwe plekken, of schrammen, gescheurde kleren, beschadigde spullen, en ‘verliest’ sportkleren en eigendommen. Let zeker op, als het kind normaliter niet slordig is. Ook als het niet weet hoe de signalen er gekomen zijn, of excuses zoekt, is er vaak meer aan de hand.
- Het kind maakt zich het liefst onzichtbaar. Het is vaak verdrietig of neerslachtig, of heeft onverwachte stemmingswisselingen met driftbuien.
- In sommige gevallen is het onhandelbaar, agressief en overspannen.
- Het kind staat dikwijls alleen op de speelplaats, of speelt met jongere leerlingen; er komen geen vriendjes thuis om te spelen en het wordt ook niet uitgenodigd om te komen spelen, of te komen op feestjes en logeerpartijen.
- Het kind zoekt het veilige gezelschap van de leerkracht.

- Als er groepjes worden gekozen, wordt het kind als laatste gekozen of het blijft over.
- De schoolresultaten worden opeens veel slechter.
- Het kind is vaak afwezig, letterlijk of figuurlijk. Het vlucht weg in de fantasie en zorgt ervoor dat het zo nipt mogelijk op tijd op school komt en is meteen na de bel weer weg.
- Op zondagavond of voor het kind naar een club moet, is het bijzonder gestresst en zoekt redenen om niet naar school of naar de club te moeten.

Signalen bij de pester

- Zijn vriendjes zijn volgzame meelopers, die wachten op instructies van de pester.
- Het kind vindt het moeilijk om samen te spelen of samen te werken, omdat het altijd de baas wil zijn.
- Het kind verdraagt geen kritiek en wordt boos als zijn positieve beeld van zichzelf ter discussie wordt gesteld, al is het ook maar door een grapje.
- Zijn vriendjes zijn gelijkgezinden. Ze spreken vaak negatief of kleinerend over bepaalde kinderen. Wie niet bij de groep hoort, is een zwakkeling of zelfs een vijand. Ze kiezen agressieve idolen uit sport, muziek of film.
- De pester is regelmatig brutaal.
- De pester kan zich moeilijk inleven in de gevoelens van anderen en heeft weinig of geen schuldgevoelens.
- Het kind kan moeilijk grenzen aanvaarden die door anderen worden opgelegd en verdraagt geen kritiek.
- Je krijgt de indruk, dat het kind een dubbelleven leidt: thuis of tegenover de leraar is het volgbaar en braaf, maar je hoort klachten over het kind in onbewaakte momenten.

5. Het aanpakken van pestgedrag

Indien er sprake is van pestgedrag gaan we daar actief mee om. We hanteren hierbij de vijf-sporenaanpak.

1. De algemene verantwoordelijkheid van de school en leerkracht.

- De school zorgt dat de directie en de leerkrachten voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school.
- De school neemt stelling tegen het pesten.
- De school brengt huidige situatie rond pestbeleid in kaart.
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten en veiligheid van leerlingen waar de hele school bij betrokken is.

2. Steun bieden aan het kind dat gepest wordt.

- Naar het kind luisteren en zijn probleem serieus nemen.
- Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.
- Samen met het kind werken aan oplossingen.

- Zonodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining om weerbaar te worden.
- Zorgen voor vervolggesprekken.

3. Steun bieden aan het kind dat zelf pest.

- Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent.
- Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen.
- Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
- Zorgen dat het kind zich veilig voelt; uitleggen wat jij als leerkracht gaat doen om het pesten te stoppen.
- Stel grenzen en verbind daar consequenties aan.
- Zorgen voor vervolggesprekken.

4. De ouders van het gepeste én van het pestende kind steunen.

- Ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen.
- Ouders op de hoogte houden van pestsituaties.
- Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt.
- In samenwerking tussen school en ouders het pestprobleem aanpakken. Zowel op school als vanuit de thuissituatie.
- Zonodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

5. De middengroep (de rest) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem.

- Met de kinderen praten over pesten en over hun eigen rol daarbij.
- Met de kinderen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Samen met de kinderen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.

6. Stappenplan

Stappenplan anti-pestprotocol

Vooraf: Iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden en te worden geverifieerd.

Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste). Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. Indien wenselijk kan de leerkracht de zorgcoördinator op de hoogte stellen. Het team wordt op de hoogte gesteld van het pestgedrag i.v.m. toezicht op het plein e.d.

Stap 2

De leerkracht heeft een gezamenlijk gesprek met de pester en de gepeste. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen. De andere kinderen uit de groep worden ook betrokken bij het pestgedrag en de leerkracht schenkt klassikaal aandacht aan het probleem en de mogelijke oplossingen, waarbij de leerlingen ook een actieve rol kunnen innemen. Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen.

Binnen één week vindt de eerste evaluatie plaats. Leerkracht zal nauwkeurig observeren.

Stap 3

Gesprek met pester en gepeste (leerkracht kan zelf inschatten wat het beste is: gezamenlijk of afzonderlijk). Is het gelukt om de afspraken na te komen? Ja, dan de afspraken handhaven/bijstellen en een volgend gesprek over twee weken. Nee, dan een analyse opstellen, waardoor het mis is gegaan. Leerkracht overlegt met zorgcoördinator/teamleider en het vervolg wordt terug besproken met de ouders.

Stap 4

In geval dat ouders melding hebben gemaakt van pestgedrag wordt het verloop teruggekoppeld naar de ouders. Er worden mededelingen gedaan m.b.t. de afspraken. Met de ouders wordt afgesproken dat er na de eerste evaluatie weer contact opgenomen zal worden.

Deze stap zal ook worden genomen als de leerkracht de situatie als 'ernstig' inschat, zonder dat ouders melding hebben gemaakt.

Stap 5

Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen leerkracht en leerlingen. Verslag wordt uitgebracht aan zorgcoördinator/teamleider. Zijn de effecten positief: dan langzamerhand afbouwen.

Zo niet: handelingsplan opstellen, waarbij eventueel ook externe deskundigheid ingeschakeld kan worden.

Opmerkingen:

1. Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht vastgelegd.
2. Acties en afspraken dienen erop gericht te zijn het pesten onmiddellijk te stoppen en het gedrag te veranderen.
3. Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Eventueel kan er besloten worden om stap 6 te ondernemen.

Stap 6

Gesprek met alle ouders uit de groep over het pestprobleem in de groep. Dit met name als er sprake is van een grote zwijgende groep onder de klasgenoten die niet op het pestgedrag reageert of durft te reageren.

Dit gesprek wordt geleid door een directielid of zorgcoördinator. De leerkracht(en) van de groep zijn op deze avond aanwezig.

Doel: informatieverstrekking en wat kunnen ouders doen om het gedrag te beïnvloeden? Er zal ook gestimuleerd worden dat ouders onderling contact zoeken. In het uiterste geval kunnen in goed overleg met alle partijen (leerkracht, team, ouders, zorgcoördinator en directie) nog twee stappen gezet worden:

Stap 7

Het protocol Schorsing en verwijdering (zie gedragscode SKOEM) wordt in werking gesteld.

7. Evaluatie

Het anti-pestprotocol wordt elke twee jaar geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. Leerkrachten en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit anti-pestprotocol.